

ZAKON o zdravstvenoj zaštiti

I TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se načela, način organizacije i provedba zdravstvene zaštite.

Zdravstvena zaštita građana, u smislu ovog Zakona, je sustav skupnih i individualnih mjera, aktivnosti i postupaka za unapređenje, čuvanje i vraćanje zdravlja ljudi, koje poduzima Županija Posavska (u daljnjem tekstu: Županija), općine, zdravstvene ustanove, zdravstveni djelatnici, gospodarska društva, druge pravne osobe i građani.

Članak 2.

Zdravstvenu zaštitu u okviru zdravstvenih ustanova, pružaju zdravstveni djelatnici i zdravstveni suradnici, primjenom suvremenih medicinskih postupaka i tehnologija, te praćenjem dostignuća u razvoju medicinske znanosti.

Članak 3.

Svi građani su dužni starati se o svom zdravlju. Nitko ne smije ugrožavati zdravlje drugih.

Građanin je obavezan sudjelovati u svim preventivno-zdravstvenim djelatnostima koje se provode na mjestima življenja i rada, a usmjerene su na promicanje, čuvanje zdravlja i sprječavanje bolesti.

Građanin ima pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno odredbama ovog Zakona i Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Svaki građanin dužan je ukazati prvu pomoć unesrećenoj ili bolesnoj osobi sukladno svojem znanju i mogućnostima, te joj omogućiti pristup do najbliže zdravstvene ustanove.

Članak 4.

Vlasnici i ravnatelji gospodarskih društava i drugih pravnih osoba, odgovorni su za primjenu mjera zdravstvene zaštite i zaštite čovjekova okoliša, odnosno radne sredine u kojoj obavljaju djelatnost.

Dužnost i odgovornost iz stavka 1. ovog članka imaju građani koji obavljaju djelatnost osobnim radom, sredstvima u vlasništvu građana i građani koji osobnim radom samostalno - u vidu zanimanja obavljaju umjetničku ili drugu kulturnu, odvijetničku ili drugu profesionalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: građani koji obavljaju gospodarsku ili profesionalnu djelatnost), kao i organizatori javnih priredaba i masovnih skupova, u odnosu na zaštitu od zaraznih bolesti i povreda.

Mjere zdravstvene zaštite provode se na temelju plana i programa mjera zdravstvene zaštite koje donosi, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike na

prijedlog Županijskog zavoda za javno zdravstvo ili ovlaštene osobe za javno zdravstvo u Županiji Posavskoj.

Članak 5.

Zdravstvena djelatnost što ju obavljaju zdravstvene ustanove i zdravstveni djelatnici u privatnoj zdravstvenoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: privatna praksa), pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, je djelatnost od interesa za Županiju.

Članak 6.

Zdravstvena djelatnost organizira se i provodi kao primarna, specijalističko-konzilijarna i bolnička zdravstvena zaštita.

Primarna zdravstvena zaštita obuhvaća: djelatnost obiteljskog doktora medicine (u daljnjem tekstu: obiteljski liječnik), djelatnost opće medicine, školsku medicinu, higijensko-epidemiološku zaštitu, zubozdravstvenu zaštitu, hitnu medicinsku pomoć, medicinu rada, primarnu zaštitu žena i djece, dijagnostičku i ljekarničku djelatnost.

Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita obuhvaća sustav mjera, aktivnosti i postupaka u svrhu dijagnosticiranja, liječenja i medicinske rehabilitacije oboljelih, kada po prirodi bolesti, s obzirom na druge okolnosti, nije potrebno poduzimanje bolničkog liječenja.

Bolnička zdravstvena djelatnost obuhvaća sustav mjera, aktivnosti i postupaka koji se poduzimaju u svrhu dijagnosticiranja, liječenja i medicinske rehabilitacije oboljelih u odgovarajućim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Članak 7.

Županija, sukladno pravima i obavezama utvrđenim Županijskim Ustavom (u daljnjem tekstu: Ustav) i zakonom:

1. donosi zakone iz nadležnosti Županije;
2. vodi zdravstvenu politiku tako da podstiče i razvija zdrave životne navike kod pučanstva.

Članak 8.

Županija ostvaruje svoje zadatke s područja zdravstvene zaštite, tako:

- što osigurava higijensko-epidemiološku djelatnost, zdravstveni-statistički informacijski sustav, hitnu medicinsku pomoć, te djelatnost socijalne medicine na svojem području;
- što osigurava ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja, sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju;
- što osigurava sredstva za izgradnju i opremanje, te otvaranje zdravstvenih ustanova za provedbu primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite;
- što osigurava mrtvozorničku službu.

II NAČELA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Članak 9.

Zdravstvena zaštita građana u Županiji provodi se na načelima sveobuhvatnosti, kontinuiranosti, dostupnosti i cjelovitog pristupa u primarnoj, a specijaliziranog pristupa u specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti.

Članak 10.

Načelo sveobuhvatnosti podrazumijeva uključenost svih građana Županije Posavske u odgovarajuće mjere zdravstvene zaštite sukladno Zakonu.

Članak 11.

Kontinuiranost zdravstvene zaštite postiže se ukupnim organiziranjem zdravstva, osobito na razini primarne zdravstvene zaštite, koja pruža neprekidnu zdravstvenu zaštitu pučanstvu kroz sve životne dobi.

Radi osiguranja kontinuiranog djelovanja, sustav zdravstvene djelatnosti u Županiji treba biti međusobno funkcionalno povezan i usklađen.

Članak 12.

Dostupnost zdravstvene zaštite podrazumijeva takav raspored zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika na području Županije, koji će omogućiti građanima podjednake uvjete zdravstvene zaštite, osobito u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Članak 13.

Načelo cjelovitog pristupa primarne zdravstvene zaštite osigurava se slobodnim izborom doktora medicine i doktora stomatologije, koji kod građana provode mjere za unapređenje zdravlja i preventivu bolesti, te liječenje i rehabilitaciju do razine radne osposobljenosti.

Članak 14.

Načelo specijaliziranog pristupa osigurava se organiziranjem i razvijanjem posebnih specijaliziranih kliničkih, javno-zdravstvenih dostignuća i znanja, te njihovom primjenom u praksi.

III MJERE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Članak 15.

Mjere zdravstvene zaštite su:

1. otkrivanje i otklanjanje uzroka oboljenja, odnosno sprječavanje i suzbijanje bolesti i povreda te njihovih posljedica;
2. liječenje i rehabilitacija oboljelih, tjelesno i duševno oštećenih i povrijeđenih osoba;
3. mjere posebnog zdravstvenog nadzora nad pučanstvom starijim od 65 godina života;
4. osiguranje cjelovite (preventivne, kurativne i rehabilitacijske) zdravstvene zaštite djece i mladeži,

te zaštita žena u svezi s planiranjem obitelji, trudnoćom, porođajem i majčinstvom;

5. opskrba lijekovima i drugim medicinskim sredstvima za zdravstvenu zaštitu;
6. organiziranje dragovoljnog prikupljanja krvi;
7. provođenje zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja sa svrhom podizanja duševne i tjelesne sposobnosti građana;
8. pregled umrlih.

Članak 16.

Mjere zdravstvene zaštite u svezi s radom i radnim okolišem (specifična zdravstvena zaštita djelatnika) koje moraju osiguravati gospodarska društva, druge pravne i fizičke osobe (u daljnjem tekstu: poslodavci) su:

- pravodobno obavješćivanje o opasnosti po zdravlje na radu, savjetovanje o zdravlju, sigurnosti i higijeni rada;
- mjere sprječavanja i otkrivanja profesionalnih bolesti, sprječavanja ozljeda na radu i pružanje odgovarajuće pravne pomoći;
- mjere za utvrđivanje zdravlja djelatnika koji su na radnom mjestu izloženi posebnim opasnostima po zdravlje.

Pored mjera iz stavka 1. ovog članka, gospodarska društva i poslodavci provode i posebne mjere zaštite na radu sukladno Zakonu.

Članak 17.

Mjere zdravstvene zaštite iz članka 15. ovog Zakona, provode se na temelju plana i programa što ga donosi Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike na prijedlog Županijskog zavoda za javno zdravstvo ili ovlaštene osobe za javno zdravstvo u Županiji Posavskoj.

IV ORGANIZACIJA I PROVEDBA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Članak 18.

Zdravstvena zaštita provodi se u jedinstvenom sustavu zdravstvene djelatnosti primjenom mjera primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite. Podjela poslova između primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite obavlja se ovisno o opsegu poslova i zadataka, složenosti medicinskih postupaka, specijaliziranosti zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika, opreme, te o specifičnosti pojedinih područja, u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite.

Članak 19.

Primarna zdravstvena zaštita obuhvaća:

1. rano otkrivanje, sprječavanje i suzbijanje uzroka oboljenja i povreda;

2. sudjelovanje u podizanju i održavanju psihofizičke i zdravstvene sposobnosti djelatnika za rad;
3. skrb za očuvanje zdravlja i liječenje svih članova obitelji;
4. provedbu mjera zdravstvene zaštite i staranje o zdravstvenom stanju i unapređenju zdravlja učenika, studenata, mladeži, sportaša i ocjenu njihove sposobnosti za školovanje i rad, kao i mjere zdravstvene zaštite i staranje o zdravstvenom stanju pučanstva starijeg od 65 godina, invalida i drugih osoba;
5. zdravstvenu zaštitu nespecifičnih i specifičnih plućnih bolesti;
6. praćenje higijensko-epidemiološke situacije u životnom i radnom okolišu uz poduzimanje potrebnih mjera;
7. provedbu edukacije zdravstvenih djelatnika.

Primarna zdravstvena zaštita naročito provodi:

1. mjere zdravstvene zaštite djece predškolskog uzrasta, skrb o njihovom zdravstvenom stanju i unapređivanje zdravlja i sudjelovanje u poduzimanju psihofizičke sposobnosti;
2. skrb o zdravstvenoj zaštiti žena za vrijeme trudnoće, porođaja i nakon porođaja, te o drugim zdravstvenim potrebama žena;
3. mjere za promociju prirodne ishrane dojenčeta-dojenja;
4. mjere zdravstvene zaštite osoba sa smetnjama u razvoju;
5. ispitivanje nepovoljnog utjecaja okoliša na zdravstveno stanje i zdravstvenu sposobnost djelatnika za rad i drugih građana;
6. hitnu medicinsku pomoć;
7. liječenje u ordinaciji, odnosno u stanu osiguranika;
8. kurativne i rehabilitacijske mjere;
9. mjere preventivne liječenja i saniranja usta i zubi;
10. opskrbu lijekovima i drugim sredstvima za liječenje;
11. upućivanje pacijenata na specijalističko-konzilijarne preglede, na bolničko i drugo liječenje, te provedbu posthospitarnih postupaka;
12. koordinaciju i provedbu nužnih dijagnostičkih i terapijskih postupaka.

Članak 20.

Primarna zdravstvena zaštita provodi se i organizira u timskom radu u kojem sudjeluju najmanje doktor medicine i medicinska sestra, odnosno zdravstveni tehničar.

Poslove u primarnoj zdravstvenoj zaštiti obavlja doktor medicine, doktor stomatologije i magistar farmacije, obiteljski liječnik, specijalist opće i medicine rada, pedijatar, specijalista iz oblasti javnog zdravstva, specijalisti ginekologije, školske medicine, specijalist pulmolog i specijalist medicinske biokemije ili diplomirani inženjer medicinske biokemije, sa svojim suradnicima.

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti sudjeluje specijalist pedijatar u zdravstvenoj zaštiti djece i ginekolog u zdravstvenoj zaštiti u svezi s trudnoćom, porođajem, majčinstvom, planiranjem obitelji i ranim otkrivanjem raka.

Doktor stomatologije sa svojim suradnicima provodi poslove iz članka 19. stavak 2. točka 9. ovog Zakona, a magistri farmacije sa svojim suradnicima provode poslove iz članka 19. stavka 2. točka 10. ovog Zakona.

U provedbi pojedinačnih mjera primarne zdravstvene zaštite, a posebice u zdravstvenoj zaštiti radnika, djece predškolskog i školskog uzrasta, sudjeluje psiholog, logoped i socijalni radnik, odnosno drugi stručnjaci za pojedina pitanja te zaštite.

Zdravstveni djelatnici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u timskom radu surađuju s doktorima medicine i drugih specijalnosti u specijalističko-konzultativnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti.

Zdravstveni djelatnici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti svojim radom potiču i usmjeravaju mjere samozaštite aktivnosti osiguranika, kao i aktivnosti i mjere organizacija i tijela državne uprave.

Članak 21.

Specifična zdravstvena zaštita djelatnika, kao dio primarne zdravstvene zaštite, obuhvaća prvenstveno preventivne poslove u svezi sa stvaranjem i održavanjem sigurne i zdrave radne sredine, koja omogućava optimalno fizičko i mentalno zdravlje na radu i prilagođavanje uvjeta rada sposobnostima djelatnika.

Specifična zdravstvena zaštita djelatnika obuhvaća:

1. liječničke preglede radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti;
2. praćenje zdravstvenog stanja djelatnika u odnosu na rad;
3. identifikaciju i procjenu rizika štetnih po zdravlje na radno mjesto;
4. sistematske kontrolne preglede djelatnika s obzirom na spol, dob i uvjete rada, te pojavu profesionalnih bolesti, ozljeda na radu, te kroničnih bolesti;
5. davanje savjeta o zdravlju, sigurnosti, higijeni rada, organizaciji, te o osobnim i kolektivnim zaštitnim sredstvima;
6. preventivne sanitarne preglede djelatnika koji se obvezatno provode radi zaštite okoliša, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezatne zdravstvene preglede;
7. organiziranje i pružanje prve pomoći i hitnih intervencija na licu mjesta u procesu rada;
8. sudjelovanje u analizi ozljeda na radu i profesionalnih bolesti;
9. kontinuiranu skrb o boljoj prilagođenosti uvjeta rada djelatnicima;

10. suradnju u izvješćivanju, stručnom osposobljavanju i obrazovanju u djelatnosti medicine rada, higijene rada i ustrojstva;
11. ocjenjivanje uvjeta rada na pojedinom radnom mjestu (djelovanje prašine, buke, rasvjete, zračenja i dr.) radi zaštite od profesionalnih bolesti;
12. zdravstveni odgoj i zdravstveno prosvjećivanje djelatnika;
13. ocjenjivanje potreba za upućivanjem djelatnika na medicinski programiran aktivan odmor radi poboljšanja zdravstvene sposobnosti djelatnika za rad;
14. provedbu medicinski programiranog odmora;
15. sudjelovanje u mjerama rehabilitacije djelatnika.

Članak 22.

Specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnici ostvaruju na temelju ugovora između poslodavca i doma zdravlja, odnosno druge zdravstvene ustanove, koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi.

Za potrebe praćenja, proučavanja i unapređenja djelatnosti specifične zdravstvene zaštite, može se osnovati Županijski zavod za medicinu rada, odnosno zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika.

Troškove specifične zdravstvene zaštite djelatnika snosi poslodavac.

Članak 23.

Specijalističko-konzilijarna i bolnička zdravstvena zaštita obuhvaća:

1. specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u okviru koje se:
  - pruža konzilijarna zdravstvena zaštita po zahtjevu primarne zdravstvene zaštite;
  - vrši dijagnostika i liječenje povrijeđenih i oboljelih primjenom standardnih dijagnostičkih i terapijskih postupaka;
  - vrši potpuna medicinska rehabilitacija;
2. bolnička zdravstvena zaštita, u okviru koje se obavlja:
  - stacionarno liječenje primjenom standardnih dijagnostičkih i terapijskih postupaka, tijekom 24 sata;
  - konzilijarna zaštita uz sudjelovanje konzilija zdravstvenih djelatnika različitih specijalnosti;
  - zdravstveno prosvjećivanje pacijenata;
  - stručno-metodološka pomoć;
  - stručno osposobljavanje i obrazovanje svih profila i razina stručnosti;
  - znanstveno istraživački rad.

Poslove i zadatke zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga članka obavljaju specijalisti i subspecijalisti svih

grana medicine, pojedinačno ili timski, a obavljaju se u specijalističkim ordinacijama, poliklinikama i bolnicama.

V PRAVA I DUŽNOSTI GRAĐANA U OSTVARIVANJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Članak 24.

U ostvarivanju zdravstvene zaštite svaki građanin ima neotuđivo pravo na:

1. pravo na zdravstvenu zaštitu i mogućnost ostvarivanja najviše moguće razine zdravlja;
2. pristupačnu zdravstvenu uslugu standardne kakvoće i jednakog sadržaja, utvrđenu pravilima zdravstvenog osiguranja;
3. naknadu štete koja mu je nanesena pružanjem neodgovarajuće zdravstvene usluge, u slučaju dokazane stručne pogreške;
4. slobodan izbor obiteljskog liječnika, doktora medicine i doktora stomatologije sukladno odredbama ovog Zakona i pravilima zdravstvenog osiguranja
5. hitnu, neodgodivu, medicinsku pomoć u trenutku kad mu je ona potrebna;
6. točno obavješćivanje i poduku o svim pitanjima koja se tiču njegova zdravlja;
7. odbijanje da bude predmet znanstvenog istraživanja, bilo kojeg drugog pregleda ili medicinskog tretmana;
8. izbor između više mogućih oblika medicinskih intervencija koje mu ponudi doktor medicine, odnosno doktor stomatologije, osim u slučaju neodgodive intervencije, čije bi nepoduzimanje ugrozilo život i zdravlje građana i izazvalo trajna oštećenja;
9. tajnost svih podataka koja se odnose na stanje njegova zdravlja;
10. odbijanje pregleda i liječenja od strane doktora medicine, odnosno doktora stomatologije zbog gubljenja povjerenja;
11. odbijanje kirurške i druge medicinske intervencije ako je pri svijesti i sposoban za rasuđivanje, ukoliko mu je liječnik ukazao na štetne posljedice na njegov život i zdravlje u slučaju odbijanja takve intervencije. Za osobe koje nisu pri svijesti ili nisu sposobne za rasuđivanje, ovu suglasnost daju roditelji, staratelji, supružnik, ili drugi bliži rođaci, osim u slučaju kad postoji opasnost po život oboljelog ili ozlijeđenog, a zbog žurnosti nije moguće pravodobno pribaviti suglasnost;
12. ishranu u skladu sa svjetonazorom za vrijeme boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi, koja nije u suprotnosti sa propisanom medicinskom dijetom;
13. obavljanje vjerskih obreda za vrijeme boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi, u za to predviđenoj prostoriji, uključujući i pravo opremanja

- u mrtvačnici u slučaju smrti, uz primjenu vjerskih obreda - odvojeno po konfesijama;
14. dragovoljni darovatelji krvi imaju pravo na dobivanje krvi iz rezervi zdravstvenih ustanova;
  15. jedan plaćeni radni dan za svako darivanje krvi;
  16. dragovoljnom darovatelju krvi, koji je deset (10) i više puta darovao krv stječe pravo na zdravstveno osiguranje u opsegu koji pripada članovima obitelji osiguranika, ako nije osiguran po drugoj osnovi, kao i oslobođanje od svih troškova participacije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti;
  17. dragovoljni darovatelj krvi, koji poradi davanja krvi ugrozi i naruši svoje zdravlje, stječe pravo na zdravstveno osiguranje u jednakom opsegu koji pripada osiguraniku.

Članak 25.

Građani na području Županije imaju pravo na zaštitu od opasnosti po zdravlje ili život, izazvane zagađivanjem životne sredine biološkim, fizičkim i kemijskim štetnim tvarima u vodi, zraku, tlu, hrani, predmetima opće uporabe i lijekovima.

Građani imaju pravo i na zaštitu od štetnih djelovanja ionizirajućeg, odnosno neionizirajućeg zračenja, buke i vibracija, kao i zaštitu od štetnog djelovanja proizvoda odobrenih za javnu uporabu, koji zbog grešaka u izradi, mogu izazvati oštećenje zdravlja.

Građani koji pretrpe zdravstveno oštećenje zbog djelovanja činitelja iz st. 1. i 2. ovog članka, imaju pravo na nadoknadu štete od poduzeća, drugih pravnih osoba i građana, koji obavljaju gospodarsku ili profesionalnu djelatnost sukladno zakonu.

Članak 26.

Pod pravom građana na zdravstvenu uslugu standardne kakvoće i jednakog sadržaja podrazumijeva se usuglašenost pružene zdravstvene zaštite sa suvremenim medicinskim saznanjima, tehnologijom i utvrđenim standardima, sukladno pravilima zdravstvenog osiguranja.

U kakvoću zdravstvene usluge ulazi i tehnološki prihvatljiv način pružanja te zdravstvene usluge i sigurnost pružene usluge za građanina.

Radi trajnog osiguranja kakvoće zdravstvenih usluga, njihova se kakvoća mora trajno kontrolirati mjerama interne stručne kontrole, mjerama inspekcije i pravom građana na reklamiranje kakvoće i njegovim pravom za pokretanje postupka za osnivanje liječničkog konzilija, sukladno odredbama ovog Zakona, uključujući tu i pravo na nadoknadu štete zbog neodgovarajuće pružene zdravstvene usluge, u slučaju dokazane stručne pogreške.

Troškove konzilijarnog pregleda snosi građanin, ako je zahtjev za osnivanje liječničkog konzilija neutemeljen, odnosno doktor medicine koji ga je liječio, ako je zahtjev utemeljen.

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Županije pravilnikom će propisati postupak i način rada liječničkog konzilija.

Članak 27.

Građanin ima pravo - neposredno ili pismenim putem - od ravnatelja zdravstvene ustanove, odnosno zdravstvenog djelatnika koji obavlja privatnu praksu, zatražiti zaštitu svojih prava s obzirom na kakvoću, sadržaj, vrstu zdravstvene usluge i na odnos prema njemu u procesu pružanja zdravstvenih usluga.

Ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno zdravstveni djelatnik koji obavlja privatnu praksu, dužan je bez odgađanja ispitati opravdanost zahtjeva građanina i u roku od tri dana od dana prijema, donijeti rješenje i dostaviti ga građaninu.

Građanin koji nije zadovoljan rješenjem ravnatelja zdravstvene ustanove, odnosno zdravstvenog djelatnika koji obavlja privatnu praksu, ima pravo zaštitu svojih prava tražiti u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, kod nadležnog Ministarstva.

Protiv konačnog akta nadležnog Ministra, građanin može tražiti zaštitu svog prava kod nadležnog suda - sukladno Zakonu.

Članak 28.

U postupku nadoknade štete, pravni odnosi građana i zdravstvene ustanove u svim oblicima vlasništva, reguliraju se po načelima odgovornosti sukladno Zakonu.

Zaštitu svojih prava građanin može zatražiti od nadležnog inspeksijskog tijela i nadležnog tijela zdravstvenog osiguranja - sukladno Zakonu.

Članak 29.

Građani su dužni svoja prava na zdravstvenu zaštitu koristiti sukladno Zakonu i uputama o liječenju koja im daje obiteljski liječnik, odnosno doktor medicine i doktor stomatologije, a osobito su odgovorni ako se ne pridržavaju ovih uputa.

Članak 30.

Ako obiteljski liječnik, odnosno doktor medicine, posumnja da se radi o zaraznoj bolesti opasnoj po zdravlje drugih, provest će odgovarajuće dijagnostičke i terapijske postupke i bez suglasnosti građana.

Članak 31.

Osobe oboljele od duševne bolesti koja predstavlja opasnost po njihov život, život građana ili imovinu, u žurnim slučajevima smjestit će se na privremeno bolničko liječenje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Osobe iz stavka 1. ovog članka upućuje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu obiteljski liječnik, odnosno doktor medicine - uz odgovarajuću pratnju.

Ako takve osobe prilikom upućivanja pružaju fizički otpor, zdravstvenom djelatniku će do smještaja u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu, pomoć pružiti ovlašteni službenik nadležnog tijela unutarnjih poslova.

Zdravstvena ustanova koja je primila osobu oboljelu od duševne bolesti, dužna je o tomu, bez odgađanja, izvijestiti obitelj oboljelog, ukoliko ona o tome nije upoznata, općinski sud i tijelo starateljstva prema mjestu posljednjeg prebivališta, odnosno boravišta primljene osobe.

Ako je prebivalište, odnosno boravište nepoznato, treba obavijestiti sud i tijelo starateljstva prema mjestu sjedišta zdravstvene ustanove.

Članak 32.

Zdravstveni djelatnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju bolesnika.

Na čuvanje profesionalne tajne obvezni su i drugi djelatnici u zdravstvu koji za nju saznaju u obavljanju svojih dužnosti, te studenti i učenici srednjih škola zdravstvenog usmjerenja.

Povreda čuvanja profesionalne tajne je teža povreda pravila kodeksa medicinske etike.

VI OSNIVANJE I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Članak 33.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove koje osniva Federacija, Županija, općina, te domaće i strane fizičke, odnosno pravne osobe, na temelju suglasnosti iz članka 37. Federalnog zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Županija može biti osnivačem: poliklinike, opće bolnice, specijalne bolnice, županijske bolnice, lječilišta i zavoda, županijskog zavoda za javno zdravstvo, županijskog zavoda za medicinu rada, doma zdravlja i ustanove za zdravstvenu njegu u domu.

Županija može, zajedno sa drugim županijama, osnivati ustanove od zajedničkog interesa i to: klinike, kao samostalne zdravstvene ustanove, kliničke bolnice, kliničko-bolničke centre, kliničke centre, županijske bolnice, posebne međužupanijske zavode.

Općina može biti osnivačem: doma zdravlja, područne ambulante, ustanove za zdravstvenu njegu u domu, ljekarne, lječilišta, opće i specijalne bolnice.

Domaće i strane fizičke osobe mogu biti osnivačima: poliklinike, opće bolnice, specijalne bolnice, lječilišta, ljekarne, ustanove za zdravstvenu njegu u domu i zavoda kao specijalizirane ustanove u svim oblicima svojine.

Članak 34.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu Županije je zakonodavno tijelo Županije.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu općine je Općinsko vijeće.

Članak 35.

Zdravstvena djelatnost mora biti organizirana tako da je pučanstvu uvijek osigurana i dostupna hitna medicinska pomoć, uključujući i hitni prijevoz.

Članak 36.

Županijski zavod zdravstvenog osiguranja raspisuje natječaj za popunjavanje mreže zdravstvene djelatnosti iz članka 37. stavak 1. i 2. Federalnog zakona o zdravstvenoj zaštiti, za obavljanje primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite.

Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača donosi Županijski zavod zdravstvenog osiguranja - uz pribavljenu suglasnost Vlade Županije Posavske.

Članak 37.

Županijski zavod zdravstvenog osiguranja zaključuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama odnosno privatnim zdravstvenim djelatnikom koji su najpovoljniji ponuđači iz članka 36. stavak 2. ovoga Zakona.

Ministarstvo zaključuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama koje osiguravaju provedbu zdravstvene zaštite iz članka 7. točka 2. i članka 8. Federalnog zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Privatni zdravstveni djelatnik iz stavka 1. ovoga članka je ugovorni privatni zdravstveni djelatnik.

Ugovorna zdravstvena ustanova, odnosno ugovorni privatni zdravstveni djelatnik, dužni su u nazivu istaknuti da su ugovorna zdravstvena ustanova, odnosno ugovorni privatni zdravstveni djelatnik.

Ugovorom se uređuju odnosi u svezi s obavljanjem zdravstvene djelatnosti.

Ugovorom se posebno odlučuje:

- o vrsti zdravstvene djelatnosti,
- o opsegu zdravstvene djelatnosti,
- o početku obavljanja zdravstvene djelatnosti,
- o načinu obavljanja zdravstvene djelatnosti,
- o sredstvima što ih za obavljanje zdravstvene djelatnosti osigurava Županijski zavod zdravstvenog osiguranja, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod osiguranja i reosiguranja) i Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike,
- o ostalim pravima i obvezama.

Članak 38.

Zdravstvena ustanova ne može početi s radom, dok tijelo nadležno za poslove zdravstva, utvrđeno ovim Zakonom, ne donese rješenje o ispunjenju propisanih uvjeta glede prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme.

Rješenje iz stavka 1. ovog članka za zdravstvene ustanove u smislu članka 33. stavak 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona donosi županijski ministar zdravstva, rada i socijalne politike.

Članak 39.

Odredba članka 38. ovoga Zakona, primjenjuje se i u slučaju proširenja i promjene zdravstvene djelatnosti.

VII TIJELA UPRAVLJANJA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA

Članak 40.

Zdravstvenom ustanovom upravlja Upravno vijeće.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove u nadležnosti Županije, odnosno Općine ima 5 članova i čine ga predstavnici:

- osnivača 3 (tri) člana,
- zdravstvenih djelatnika ustanove 1 (jedan) član,
- Županijskog ministarstva 1 (jedan) član.

Članove Upravnog vijeća zdravstvene ustanove iz stavka 2. ovoga članka imenuje i razrješava Vlada Županije, odnosno Općinsko vijeće, sukladno važećim propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Visinu nadoknade za rad članova Upravnog vijeća utvrđuje Županijski ministar zdravstva, a isplaćuje se iz sredstava zdravstvene ustanove.

Način izbora, opoziva i mandat članova vrši se sukladno zakonu.

Članak 41.

Ravnatelj zdravstvene ustanove imenuje se na temelju natječaja.

Ravnatelja zdravstvene ustanove u društvenom vlasništvu županijske razine imenuje i razrješava Upravno vijeće uz suglasnost Županijskog ministra zdravstva.

Ravnatelja zdravstvene ustanove u društvenom vlasništvu općinske razine imenuje i razrješava Upravno vijeće uz suglasnost Županijskog ministra zdravstva.

Izuzetno, za vrijeme ratnog stanja, kada ne postoje uvjeti za rad Upravnog vijeća ravnatelja imenuje i razrješava Vlada Županije, odnosno Općinsko vijeće.

Članak 42.

Za ravnatelja zdravstvene ustanove imenuje se osoba s visokom stručnom spremom zdravstvenog usmjerenja.

Za ravnatelja zdravstvene ustanove koja osigurava specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu, imenuje se osoba koja, pored uvjeta iz prethodnog stavka, ima i odgovarajuću specijalizaciju iz djelatnosti zdravstvene ustanove.

Za ravnatelja zdravstvene ustanove koja osigurava kliničko-bolničku zdravstvenu zaštitu imenuje

se osoba koja, pored uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka, ima u pravilu i zvanje sveučilišnog profesora.

Za ravnatelja Zavoda za javno zdravstvo imenuje se osoba koja, pored uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, ima, u pravilu, i odgovarajuću specijalizaciju iz djelatnosti zdravstvene ustanove.

Po isteku mandata, ista osoba, na temelju natječaja, može ponovno biti izabrana za ravnatelja zdravstvene ustanove.

Članak 43.

Ako ravnatelj nije imenovan u roku od 60 dana od dana isteka natječajnog roka, odluku o postavljanju vršitelja dužnosti ravnatelja, donosi Upravno vijeće na prijedlog Županijskog ministra zdravstva.

Vršitelj dužnosti ravnatelja postavlja se najdulje na razdoblje od 6 mjeseci.

Vršitelj dužnosti ravnatelja ima ovlasti ravnatelja.

Članak 44.

Ravnatelj može biti razriješen istekom mandata na kojega je imenovan.

Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja i prije isteka mandata za koji je imenovan:

- ako ravnatelj to osobno zahtijeva;
- ako nastane neki od razloga koji po posebnim propisima, ili propisima kojima se uređuju radni odnosi, dovede do prestanka radnog odnosa;
- ako ne izvršava ugovorene obveze sa Županijskim zavodom zdravstvenog osiguranja, odnosno s Federalnim zavodom osiguranja i reosiguranja;
- ako u svom radu krši propise i opće akte zdravstvene ustanove ili ne izvršava odluke upravnog vijeća ili postupaju suprotno njima;
- ako svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči zdravstvenoj ustanovi veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost, tako da nastane ili bi moglo doći do poremećaja stanja pri obavljanju zdravstvene djelatnosti.

Ako Upravno vijeće ne razriješi ravnatelja, iz razloga propisanih u stavku 2. ovoga članka, u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od ovih razloga odluku o razrješavanju ravnatelja donosi Vlada Županije Posavske, odnosno Općinsko vijeće, na prijedlog Županijskog ministra zdravstva.

Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o razrješavanju izvijestiti ravnatelja o razlozima za razrješavanje i dati mu mogućnost da se o njima očituje.

Članak 45.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove je savjetodavno tijelo ravnatelja.

Stručno vijeće imenuje ravnatelj, a čine ga najmanje voditelji zdravstvenih odjela ustanove.

U radu stručnog vijeća mogu sudjelovati i zdravstveni suradnici.

Članak 46.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove:

- raspravlja i odlučuje o pitanjima iz područja stručnog rada;
- predlaže stručna rješenja u okviru djelatnosti;
- predlaže stručne temelje za program rada i razvoja zdravstvene ustanove;
- daje ravnatelju stručna mišljenja i prijedloge glede organizacije rada i uvjeta za razvoj zdravstvene djelatnosti;
- stara se o provedbi unutarnjeg nadzora nad radom djelatnika ustanove;
- obavlja i druge poslove propisane statutom;
- predlaže člana upravnog vijeća iz zdravstvene ustanove iz reda uposlenih.

VIII AKTI ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Članak 47.

Akti zdravstvenih ustanova su statuti i drugi opći akti.

Statut ustanove donosi Upravno vijeće, uz suglasnost osnivača.

Statut je osnovni opći akt zdravstvene ustanove, kojim se određuje:

- organiziranje zdravstvene ustanove;
- način odlučivanja ravnatelja i upravnog vijeća;
- način na koji ravnatelj donosi odluke u svezi s poslovanjem zdravstvene ustanove;
- druga prava i obveze ravnatelja i upravnog vijeća;
- druga pitanja u svezi s obavljanjem zdravstvene djelatnosti, kao i s radom i poslovanjem zdravstvene ustanove - sukladno zakonu.

IX VRSTE ZDRAVSTVENIH USTANOVA

1. Zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite

DOM ZDRAVLJA

Članak 48.

Dom zdravlja je zdravstvena ustanova koja ima organiziranu primarnu zdravstvenu zaštitu za područje za koje je osnovana.

Djelatnost doma zdravlja obuhvaća: opću medicinu, zdravstvenu zaštitu žena i djece, školsku medicinu, zdravstvenu zaštitu nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja i zubozdravstvenu djelatnost. Na svom području dom zdravlja mora osigurati higijensko-epidemiološku djelatnost, hitnu medicinsku pomoć, laboratorijsku, radiološku i drugu dijagnostiku, ako te djelatnosti nisu organizirane u okviru bolnice, odnosno druge zdravstvene ustanove.

Dom zdravlja može organizirati, sukladno mreži zdravstvene djelatnosti, radne jedinice za obavljanje specijalističko-konzilijarne zdravstvene djelatnosti, ako to

zahtijevaju posebne potrebe, s obzirom na zdravstveno stanje pučanstva i kada bi pružanje zdravstvene zaštite u poliklinici ili bolnici otežavalo provedbu te zaštite.

U sastavu doma zdravlja, sukladno mreži zdravstvene djelatnosti, može iznimno biti rodilište i stacionar za privremeni smještaj bolesnika, centri za fizikalnu i mentalnu rehabilitaciju, organizirani sukladno "Projektu rehabilitacije u zajednici" i ljekarna.

PODRUČNA AMBULANTA

Članak 49.

Područna ambulanta je zdravstvena ustanova s djelatnošću iz područja rada obiteljskog liječnika, doktora medicine, doktora stomatologije i patronažne medicinske sestre, upućene u sve poslove koji se obavljaju u područnoj ambulanti.

Područna ambulanta može se organizirati kao dio doma zdravlja ili privatne prakse.

Područna ambulanta može osigurati poslove priručnog laboratorija.

Područna ambulanta za područje za koje je osnovana, provodi mjere zdravstvenog obrazovanja i prosvjećivanja, mjere higijensko-epidemiološke zaštite, vrši ambulantno i kućno liječenje i dijagnostiku, odnosno terapiju na razini svoje djelatnosti, kao i zdravstvenu zaštitu usta i zuba i provodi mjere patronažnog nadzora i vodi propisane evidencije i dokumentacije.

Članak 50.

Ako se u domu zdravlja obavlja specijalističko-konzilijarna djelatnost, ona je pod stručnim nadzorom bolnice koju odredi Županijski ministar.

Članak 51.

U ustanovama socijalne skrbi koje zbrinjavaju djecu bez roditelja, djecu za koju se roditelji ne skrbe, socijalno zapuštenu djecu, tjelesno i duhovno oštećenu djecu, odrasle osobe, te nemoćne i stare osobe, mjere zdravstvene zaštite provode se putem domova zdravlja, odnosno zdravstvenih djelatnika u privatnoj praksi.

Obavljanje primarne zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovog članka obvezno se uređuju ugovorom između doma zdravlja, odnosno privatnog zdravstvenog djelatnika i Županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja.

U ustanovama socijalne skrbi koje zbrinjavaju osobe ovisne o tuđoj pomoći kojima je potrebna zdravstvena njega i rehabilitacija po uputama i pod stručnim nadzorom doktora medicine, osiguravaju se mjere zdravstvene zaštite prema uvjetima glede prostora, djelatnika i medicinsko-tehničke opreme, što ih propisuje Županijski ministar.

Troškove zdravstvene zaštite iz stavka 3. ovoga članka između utvrđenog zdravstvenog standarda, snosi ustanova socijalne skrbi.

USTANOVA ZA ZDRAVSTVENU NJEGU U DOMU

Članak 52.

Ustanova za zdravstvenu njegu u domu provodi zdravstvenu njegu i rehabilitaciju bolesnika po uputama i pod stručnim nadzorom doktora medicine - obiteljskog liječnika. Poslove zdravstvene njege bolesnika obavlja medicinska sestra općeg smjera.

2. LJEKARNA

Članak 53.

Ljekarna je zdravstvena ustanova koja lijekovima osigurava opskrbu pučanstva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu.

Opskrba lijekovima u smislu ovog Zakona podrazumijeva nabavku, čuvanje i izdavanje gotovih lijekova na recept i bez recepta, te izradu, ispitivanje i izdavanje lijekova pripremljenih po recepturi liječnika.

Članak 54.

Ljekarna može organizirati ogranak ljekarne, odnosno spremište.

Ogranak ljekarne je dio ljekarne koji osigurava opskrbu gotovim lijekovima pučanstva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu, kao i izradu i izdavanje magistralnih pripravaka.

Spremište ljekarne je dio ljekarne ili ogranka u kojemu se mogu izdavati gotovi lijekovi, izuzev opojnih droga.

Ljekarna, ogranak ljekarne i spremište mogu se organizirati pod uvjetima i na način što ih propisuje Ministar zdravstva - na prijedlog farmaceutske komore.

Članak 55.

Ljekarnička djelatnost obavlja se u okviru mreže zdravstvene djelatnosti ili samostalno.

Ljekarna se osniva za određeno područje koje odredi Županija ili općina, sukladno mreži zdravstvene djelatnosti.

Članak 56.

Ljekarne, osim ljekarničke djelatnosti, mogu obavljati:

1. opskrbu pomoćnim lijekovima sredstvima, pomoćnim sredstvima u liječenju i medicinskim proizvodima;
2. opskrbu dječjom hranom i ostalim dijetetskim proizvodima;
3. opskrbu sredstvima za njegu, promicanje i očuvanje zdravlja koje propiše farmaceutska komora;
4. savjetovanje u svezi s propisivanjem i racionalnom primjenom lijekova i pomoćnih lijekovitih sredstava.

Ljekarne, uz financijsko, moraju voditi i materijalno knjigovodstvo.

Članak 57.

Niti jedna pravna i fizička osoba ne smije u pravnom prometu posloovati pod nazivom ljekarna ako ne obavlja ljekarničku djelatnost u smislu članka 53. ovoga Zakona.

ZDRAVSTVENE USTANOVE SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNE I BOLNIČKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

POLIKLINIKA

Članak 58.

Poliklinika je zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko - konzilijarna zdravstvena zaštita, dijagnostika i medicinska rehabilitacija, osim bolničkog liječenja.

Poliklinika se, u pravilu osniva kao dio kliničko-bolničke zdravstvene ustanove, a može se osnovati i kao dio doma zdravlja, odnosno kao samostalna zdravstvena ustanova.

Zdravstvene ustanove, utvrđene ovim Zakonom zaključuju ugovor s poliklinikom, koja je organizirana kao samostalna zdravstvena ustanova za obavljanje dijagnostičke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite.

BOLNICA

Članak 59.

Bolnička djelatnost obuhvaća dijagnostiku, liječenje, medicinsku rehabilitaciju, zdravstvenu njegu, boravak i prehranu u općim i specijalnim bolnicama.

Djelatnost iz stavka 1. ovoga članka obavlja bolnica koja u svom sastavu mora imati jedinice:

- za specijalističko-konzilijarno liječenje;
- za hitnu medicinsku pomoć;
- za laboratorijsku, radiološku i drugu dijagnostiku, i
- za opskrbu lijekovima - bolnička ljekarna.

Bolnica mora imati osiguranu i organiziranu:

- ambulantno-medicinsku rehabilitaciju;
- opskrbu krvlju, krvnim komponentama, ako to zahtjeva priroda njezina rada (transfuziološki odjel);
- anesteziologiju;
- patologiju, i
- mrtvačnicu.

Članak 60.

Po svojoj su namjeni, bolnice opće, specijalne i županijske.

Opća bolnica je zdravstvena ustanova koja, osim djelatnosti iz članka 59. ovoga Zakona, ima specijalističko-konzilijarnu službu i posteljne mogućnosti, najmanje za područje interne medicine, kirurgije, pedijatrije, ginekologije i porodiljstva.

Opća bolnica mora osigurati i uvjete za izolaciju oboljelih od akutnih psihoza.

Ako u mjestu ili neposrednoj blizini opće bolnice postoji dječja bolnica, opća bolnica ne mora imati radnu jedinicu za pedijatriju.

Specijalna bolnica je zdravstvena ustanova za specijalističko-konzilijarno i bolničko liječenje određenih bolesti, kroničnih bolesti, odnosno za liječenje stanovite skupine pučanstva i medicinsku rehabilitaciju bez prirodnog ljekovitog izvora, koja osim uvjeta iz članka 59. stavak 2. ovoga Zakona, ima posteljne, dijagnostičke i druge uvjete prilagođene svojoj namjeni.

Županijska bolnica je zdravstvena ustanova koja, osim djelatnosti iz članka 59. i članka 60. stavka 2. ovoga Zakona, ima specijalističko-konzilijarnu službu i posteljne kapacitete za područje neurologije, psihijatrije, infektologije, pulmologije.

Ako na području Županije postoji specijalna bolnica, u tom slučaju za područje medicine kojim se ona bavi ne moraju postojati kapaciteti u sklopu županijske bolnice.

LJEČILIŠTE

Članak 61.

Poseban oblik zdravstvene djelatnosti provodi se u lječilištima, gdje se prirodnim ljekovitim izvorima (voda, blato, pijesak i more) i dostignućima rehabilitacijske struke provodi preventivna zdravstvena zaštita specijalističko-konzilijarna i bolnička rehabilitacija.

ZAVOD

Članak 62.

Zavod je specijalizirana zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, uz zasebnu djelatnost medicinske tehnologije, kao i određena medicinska ispitivanja.

ŽUPANIJSKI ZDRAVSTVENI ZAVODI

Članak 63.

Županijski zdravstveni zavodi su zdravstvene ustanove za obavljanje stručnih funkcija iz okvira prava i dužnosti Županije, na području javno-zdravstvene djelatnosti, transfuzijske medicine, medicine rada i športske medicine.

Članak 64.

Županijski zavodi financiraju se iz:

- sredstava osnivača sukladno aktu o osnivanju;
- ugovorom sa Županijskim zavodom zdravstvenog osiguranja;
- ugovorom s Ministarstvom;
- drugih izvora na način i pod uvjetima određenim Zakonom, aktom o osnivanju i statutom zdravstvene ustanove.

ŽUPANIJSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Članak 65.

Zavod za javno zdravstvo Županije je zdravstvena ustanova koja obavlja javno-zdravstvenu djelatnost za područje Županije.

Zavod za javno zdravstvo Županije obavlja slijedeće poslove:

- provodi statistička istraživanja iz područja zdravstva na razini Županije u svrhu praćenja i ocjene zdravstvenog stanja pučanstva;
- provodi zdravstveno-odgojne aktivnosti za područje Županije;
- nadzire, prati i analizira epidemiološku situaciju na području Županije, predlaže i po potrebi provodi protuepidemijske mjere, nadzire provedbu obvezatnih imunizacija;
- donosi plan i program mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije i nadzire njihovo izvršenje, te provodi preventivne i protuepidemijske DDD postupke za područje Županije;
- obavlja javno-zdravstvenu, mikrobiološku djelatnost od interesa za Županiju;
- kontrolira higijensku ispravnost vode za piće, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost namirnica i predmeta opće uporabe za područje Županije;
- sudjeluje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite, poglavito u izvanrednim prilikama;
- prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša (zrak, tlo, buka) na zdravstveno stanje pučanstva Županije;
- organizira higijensko epidemiološke službe na općinskom nivou.

ŽUPANIJSKI ZAVOD MEDICINE RADA

Članak 66.

Županijski zavod za medicinu rada je zdravstvena ustanova koja se može osnovati za obavljanje specifične zdravstvene zaštite djelatnika na području Županije.

Županijski zavod za medicinu rada usklađuje i stručno nadzire sve ordinacije medicine rada koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika na području Županije za koju se osniva.

Članak 67.

Županijski zavod za medicinu rada obavlja slijedeće poslove:

- preventivnu zdravstvenu zaštitu;
- statistička istraživanja iz područja medicine rada;
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja djelatnika;
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada u zdravstvenom odabiru i praćenju zdravstvenog stanja

- djelatnika na poslovima s posebnim uvjetima rada na području Županije za koju se osniva;
- vodi registar profesionalnih bolesti i nezgoda na poslu za područje Županije za koju se osniva;
- sudjeluje u predlaganju programa mjera zdravstvene zaštite i nomenklature dijagnostičkih i terapijskih postupaka, glede specifične zdravstvene zaštite djelatnika;
- pruža stručnu pomoć u izradi propisa iz ove oblasti i nadzire provođenje programa specifične zdravstvene zaštite djelatnika;
- sudjeluje u dopunskom stručnom osposobljavanju djelatnika iz područja medicine rada;
- surađuje sa zdravstvenim ustanovama svih razina zdravstvene zaštite.

Županijski zavod za medicinu rada i ordinacije medicine rada ostvaruju prihode putom ugovornih obveza o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite djelatnika s poslodavcem, ustanovama i drugim pravnim osobama.

ORGANIZACIJA RADA I RADNO VRIJEME

Članak 68.

Zdravstvene ustanove su obvezne neprekidno pružati zdravstvenu zaštitu, radom u jednoj, dvije ili više smjena, s dvokratnim radnim vremenom, pomakom radnog vremena, pripravnosti ili dežurstvom u skladu s potrebama građana i oblicima pružanja zdravstvenih usluga.

Dežurstvo je poseban uvjet rada, kada djelatnik mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi nakon redovitog radnog vremena.

Dežurstvo počinje iza prve ili iza druge smjene, a završava početkom rada prve smjene.

Naknada za rad u dežurstvu plaća se u ugovorenom iznosu i ulazi u mirovinsku osnovicu.

Stalna pripravnost je poseban uvjet rada, kada djelatnik ne mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi obavljanja hitne medicinske pomoći.

Naknada za rad u stalnoj pripravnosti plaća se u ugovorenom iznosu.

Zdravstveni djelatnici ne mogu napustiti radno mjesto dok ne dobiju zamjenu, iako je njihovo radno vrijeme proteklo, ako bi time bila dovedena u pitanje sigurnost pružanja zdravstvene zaštite građanima.

Napuštanje radnog mjesta pod uvjetima iz stavka 2. ovoga članka predstavlja težu povredu radne obveze.

Početak, završetak i raspored radnog vremena, propisuje Županijsko ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike.

Članak 69.

Zdravstvene ustanove svojim općim aktom utvrđuju pružanje zdravstvene zaštite, i to:

- u hitnoj medicinskoj pomoći - neprekidno 24 sata;
- u primarnoj zdravstvenoj zaštiti - organiziranjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, pomicanjem radnog vremena, te stalnom pripravnosti i dežurstvom prema potrebama građana;
- u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti - organiziranje rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, te pomicanjem radnog vremena prema potrebama građana;
- u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti - neprekidno 24 sata, u jednoj ili više smjena, te posebnim uvjetima rada (dežurstvo i stalna pripravnost) prema potrebama građana i pojedinih oblika bolničkog liječenja, te mogućnostima zdravstvene ustanove.

Članak 70.

Zdravstveni djelatnici koji ispunjavaju uvjete što ih propiše Ministar zdravstva, po pribavljenom mišljenju nadležne komore, mogu obavljati poslove u svojoj struci koristeći vlastiti prostor i medicinsko-tehničku opremu ili prostor i medicinsko-tehničku opremu drugog zdravstvenog djelatnika koji obavlja privatnu praksu.

Zdravstvene usluge koje se pružaju na taj način ne mogu se financirati iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Zdravstveni djelatnici koji ispunjavaju uvjete što ih propiše Ministar zdravstva mogu obavljati poslove u svojoj struci, u javnim zdravstvenim ustanovama izvan punog radnog vremena.

Odobrenje za rad zdravstvenih djelatnika iz stavka 1., kao i donošenje provedbenih propisa iz stavka 3. ovog članka u ovlasti je Županijskog ministra zdravstva.

Članak 71.

Ako je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite, Ministarstvo će privremeno, rješenjem, najviše do šest mjeseci, rasporediti djelatnika u zdravstvu na radno mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi, te preraspodijeliti potrebna sredstva rada, radi osiguranja kontinuiranog pružanja zdravstvene zaštite.

X ZDRAVSTVENI DJELATNICI

Članak 72.

Zdravstveni djelatnici su osobe koje imaju obrazovanje zdravstvenog usmjerenja i neposredno pružaju zdravstvenu zaštitu pučanstvu, uz obvezno poštivanje moralnih i etičkih načela zdravstvene struke.

Članak 73.

Zdravstveni djelatnici obrazuju se na medicinskom, stomatološkom, farmaceutskom i farmaceutsko-biokemijskom fakultetu, na višim i srednjim školama zdravstvenog usmjerenja.

Članak 74.

Zdravstveni suradnici su osobe koje nisu završile obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, a rade u zdravstvenim ustanovama i sudjeluju u dijelu zdravstvene zaštite.

Članak 75.

Zdravstveni djelatnici su obvezni nakon završenog obrazovanja obaviti pripravnički staž.

Pripravnički staž je organizirani oblik stručnog osposobljavanja zdravstvenih djelatnika za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom.

Članak 76.

Pripravnički staž zdravstvenih djelatnika traje jednu godinu za djelatnike sa završenom visokom stručnom spremom, devet mjeseci za djelatnike sa završenom višom stručnom spremom, odnosno šest mjeseci za djelatnike sa završenom srednjom stručnom spremom.

Članak 77.

Nakon obavljenog obveznog pripravničkog staža, zdravstveni djelatnici visoke stručne spreme polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva zdravstva.

Nakon obavljenog obveznog pripravničkog staža, zdravstveni djelatnici više i srednje stručne spreme polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom Županijskog ministarstva zdravstva.

Zdravstveni djelatnici, nakon položenog stručnog ispita, upisuju se kod nadležne komore u registar zdravstvenih djelatnika.

Zdravstveni djelatnici iz st. 1. i 2. ovoga članka, nakon položenog stručnog ispita stječu odobrenje za samostalan rad.

Članak 78.

Odobrenje za samostalan rad je javna isprava što ju izdaje nadležna komora nakon dobivenog uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Odobrenjem za samostalan rad zdravstveni djelatnik stječe pravo samostalno obavljati poslove u svojoj struci.

Članak 79.

Nadležna komora oduzima zdravstvenom djelatniku odobrenje za samostalan rad:

- ako kandidat ne zadovoljava prilikom obnavljanja odobrenja za rad;
- ako tijelo nadležne komore odredi tu mjeru kao najstrožu kaznu zbog kršenja etičkih načela struke.

Članak 80.

Ministarstvo zdravstva će propisati:

- sadržaj i način provođenja pripravničkog staža;

- uvjete što ih moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatni zdravstveni djelatnici kod kojih zdravstveni djelatnici provode pripravnički staž;
- način polaganja stručnog ispita;
- sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu, i
- sadržaj i izgled odobrenja za samostalan rad.

Članak 81.

Pripravnik zasniva radni odnos na određeno vrijeme radi obavljanja pripravničkog staža.

Pripravnički staž ili njegov dio može se obavljati i u obliku volontiranja, sukladno zakonu.

Pripravnički staž obavlja se u zdravstvenim ustanovama.

Zdravstvene ustanove obvezne su primati zdravstvene djelatnike na pripravnički staž.

Dio pripravničkog staža zdravstveni djelatnici mogu obavljati kod zdravstvenog djelatnika visoke stručne spreme koji obavlja privatnu praksu, najmanje pet godina.

Članak 82.

Zdravstveni djelatnici imaju pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i promicanja kakvoće zdravstvene zaštite.

Članak 83.

Specijalizacija je zaseban vid organiziranog i stručnog usavršavanja radi osposobljavanja zdravstvenih djelatnika s visokim obrazovanjem za stručni rad iz određene grane medicine, odnosno iz određene oblasti zdravstvene zaštite.

Doktori medicine, specijalisti, mogu se i dalje usavršavati u određenim granama uže specijalizacije (u daljnjem tekstu: subspecijalizacija).

Grane specijalizacije, trajanje i program specijalizacije i subspecijalizacije utvrđuje Federalni ministar zdravstva - na prijedlog fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Članak 84.

Specijalizacija se može odobriti zdravstvenom djelatniku s položenim stručnim ispitom, najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci, koji je u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi ili ima privatnu praksu ili radi kod zdravstvenog djelatnika visoke stručne spreme privatne prakse, a mlađi je od 35 godina.

Iznimno, zdravstvenom djelatniku, koji ima više od navršenih 35 godina života, može se odobriti specijalizacija.

Odobrenje za specijalizaciju i subspecijalizaciju izdaje Federalni ministar zdravstva na temelju utvrđenog plana potrebnih kadrova, kojeg donosi županijsko ministarstvo zdravstva na prijedlog nadležne komore.

Specijalizacije i subspecijalizacije mogu se obavljati samo u ovlaštenim zdravstvenim ustanovama za provedbu specijalizantskog staža.

Članak 85.

Strani državljani mogu specijalizirati pod uvjetima utvrđenim ugovorom između Županije Posavske i strane zemlje, sukladno članku 114. Federalnog zakona o zdravstvenoj zaštiti.

XI PRIVATNA ZDRAVSTVENA DJELATNOST

Članak 86.

Privatnu praksu može samostalno obavljati zdravstveni djelatnik s visokom stručnom spremom pod slijedećim uvjetima:

1. da ima odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, odnosno specijalistički ispit za specijalističku ordinaciju;
2. da je državljanin Bosne i Hercegovine;
3. da je radno sposoban za obavljanje privatne prakse;
4. da je potpuno poslovno sposoban;
5. da mu pravomoćnom sudskom presudom, ili odlukom drugog nadležnog tijela, nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, dok ta mjera traje;
6. da nije u radnom odnosu u javnozdravstvenom sektoru, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost.
7. da raspoláže odgovarajućim prostorom i medicinsko-tehničkom opremom,
8. da pribavi mišljenje nadležne komore o potrebi obavljanja te djelatnosti na području na kojemu namjerava provoditi privatnu praksu.

Doktor medicine i doktor stomatologije obavljaju privatnu praksu u privatnim ordinacijama i privatnim laboratorijima, magistar farmacije u privatnim ljekarnama.

Specijalist medicinske biokemije i diplomirani inženjer medicinske biokemije mogu obavljati privatnu praksu u privatnim medicinsko-biokemijskim laboratorijima.

Članak 87.

Zdravstveni djelatnici više ili srednje stručne spreme mogu obavljati privatnu praksu sukladno svom stručnom zvanju, a prema uputama i stručnom nadzoru ovlaštenog doktora medicine ili doktora stomatologije, na način i pod uvjetima reguliranim zasebnim ugovorom.

Zdravstveni djelatnici iz stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati uvjete za rad propisane u članku 86. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 88.

Zahtjev za obavljanje privatne prakse, kao i za proširenje djelatnosti privatne prakse, podnosi se

Županijskom ministarstvu zdravstva, koje donosi rješenje o odobrenju za rad, nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad propisani ovim Zakonom i važećim propisima.

Privatni zdravstveni djelatnici u svom nazivu ističu ime i prezime, adresu nositelja privatne prakse, oznake djelatnosti i radno vrijeme.

Nadležna komora u Županiji propisuje uvjete stručnog usavršavanja za proširenje djelatnosti.

Članak 89.

Do popune mreže zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite iz članka 37. st. 2. i 3. Federalnog zakona, privatni zdravstveni djelatnik na području općine na kojoj namjerava obavljati privatnu praksu u oblasti primarne zdravstvene zaštite, dužan je na poziv Županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja zaključiti ugovor o pružanju zdravstvenih usluga i uključiti se u mrežu zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite.

Bliži propis iz stavka 1. ovog članka donijet će Županijsko ministarstvo.

Članak 90.

Zdravstveni djelatnici iz članka 86. i 87. ovoga Zakona mogu imati samo jednu ordinaciju, laboratorij ili ljekarnu.

Zdravstveni djelatnici iz stava 1. ovoga članka obavljaju poslove privatne prakse osobno.

U istoj ordinaciji, laboratoriju, odnosno ljekarni mogu obavljati privatnu praksu dva tima zdravstvenih djelatnika iste struke u smjenskom radu.

Zdravstveni djelatnik iz stavka 1. ovoga članka može primiti u radni odnos jednog zdravstvenog djelatnika iste struke.

Zdravstveni djelatnici iz članka 86. i 87. ovoga Zakona mogu obavljati privatnu praksu u timu s jednim ili više zdravstvenih djelatnika srednje ili više stručne spreme.

Članak 91.

Više zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu, mogu se udružiti u skupnu privatnu praksu, pod uvjetima propisanim u članku 120. Federalnog zakona.

Članak 92.

Zdravstveni djelatnici sa visokom stručnom spremom koji obavljaju privatnu praksu mogu u privatnoj zdravstvenoj ustanovi obavljati poslove iz svoje struke na temelju zasebnog ugovora.

Članak 93.

Doktor privatne prakse koji obavlja djelatnost kao izabrani doktor, dužan je u slučaju odsutnosti, ili privremene obustave rada, osigurati svojim bolesnicima zamjenu ugovorom s drugim zdravstvenim djelatnikom

iste struke i specijalizacije, koji obavlja privatnu praksu ili sa zdravstvenom ustanovom privatne zdravstvene zaštite, koja će za to vrijeme umjesto njega pružati zdravstvenu zaštitu tim bolesnicima.

Članak 94.

Zdravstveni djelatnici privatne prakse dužni su:

1. pružati građanima hitnu medicinsku pomoć u okviru svoje stručne spreme;
2. sudjelovati na poziv nadležnog tijela u radu na sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti;
3. voditi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o građanima kojima pružaju zdravstvenu zaštitu i podnositi izvješća o tome nadležnoj zdravstvenoj ustanovi sukladno propisima o evidencijama u oblasti zdravstva;
4. uključiti se u jedinstven informacijski sustav;
5. obavljati poslove zdravstvene zaštite po suvremenim metodama, suvremenim sredstvima i pomagalicama;
6. davati podatke o svom radu na zahtjev nadležnog tijela;
7. čuvati kao tajnu sve što o drugom saznaju prilikom obavljanja zdravstvene zaštite;
8. pružati zdravstvenu zaštitu sukladno prihvaćenom zdravstvenom doktrinom i kodeksom medicinske etike.

Članak 95.

Zdravstveni djelatnici koji obavljaju privatnu praksu mogu privremeno obustaviti rad zbog bolesti, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga. O toj činjenici dužni su izvijestiti Županijsko ministarstvo, ako su odsutni više od 30 radnih dana u tijeku godine.

Županijsko ministarstvo će utvrditi postoje li razlozi za privremenu obustavu rada i o tome donijeti rješenje.

Članak 96.

Pravo na obavljanje privatne prakse prestaje:

1. odjavom;
2. po sili zakona;
3. rješenjem nadležnog tijela.

Rješenje o prestanku obavljanja privatne prakse donosi nadležno tijelo sukladno Zakonu.

Članak 97.

Pravo na obavljanje privatne prakse po sili zakona prestaje ako osoba koja ima odobrenje za rad:

1. umre;
2. izgubi trajno poslovnu sposobnost za obavljanje poslova zbog nastanka invaliditeta;
3. izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelomično;
4. izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine;
5. zasnjuje radni odnos, odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost;

6. bude pravomoćnom sudskom presudom osuđena na kaznu zatvora dulje od šest mjeseci, ili joj je izrečena zaštitna mjera sigurnosti, ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, i
7. više od tri mjeseca ne uplaćuje obvezne pristojbe sukladno propisima.

Rješenje o prestanku obavljanja privatne prakse po sili zakona donosi Županijsko ministarstvo.

Članak 98.

Županijsko ministarstvo donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku utvrđenom u rješenju nadležnog tijela.

Županijsko ministarstvo može donijeti rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse zdravstvenom djelatniku ako:

1. ne ispunjava uvjete sukladno članku 86. točka 7;
2. ne postupi sukladno članku 93, 94. i 95. ovoga Zakona;
3. prestane s radom bez odobrenja nadležnog tijela;
4. ne obavlja poslove osobno ili ako koristi rad drugih osoba protiv odobrenja i Zakona;
5. ima više od jedne ordinacije, laboratorije, ljekarne ili medicinsko-biokemijskog laboratorija;
6. reklamira svoj rad i svoju ordinaciju, laboratorij, ljekarnu ili protivno pravilima ponašanja što ih propiše nadležna komora, i
7. po prijedlogu nadležne komore,
8. postoji osnovana sumnja da zdravstveni djelatnik zloupotrebljava svoje područje rada, odnosno ukoliko postoji mogućnost zlouporabe uslijed preklapanja djelatnosti u području javnozdravstvenih i privatnozdravstvenih ustanova.

Članak 99.

Privatna praksa ne može se obavljati za slijedeće djelatnosti:

1. uzimanja, čuvanja, prenošenja i presađivanja dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja, osim autotransplantacije;
2. umjetne oplodnje, ako je u pitanju heterogena donacija;
3. opskrbe krvlju i krvnim derivatima;
4. socijalno-medicinske, epidemiološke, higijenske, zdravstveno-ekološke djelatnosti (javno-zdravstvena djelatnost);
5. patologije;
6. sudske medicine;
7. mrtvozorništva, i
8. hitne medicinske pomoći.

Članak 100.

Zdravstveni djelatnici koji obavljaju privatnu praksu mogu ostvariti prihode:

- putem ugovora sa Županijskim zavodom zdravstvenog osiguranja, ako poslove obavljaju kao ugovorni privatni zdravstveni djelatnici;
- putem dragovoljnog zdravstvenog osiguranja, i
- izravno, naplatom od bolesnika kojima nije izabrani zdravstveni djelatnik.

Cijenu zdravstvenih usluga za poslove ugovornog privatnog zdravstvenog djelatnika određuje Županijski zavod zdravstvenog osiguranja, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore.

Cijena zdravstvenih usluga za poslove privatne prakse u kojima nije izabran ugovorni zdravstveni djelatnik, utvrđuje se uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore.

Cijenu zdravstvenih usluga iz opsega dragovoljnog osiguranja, određuje, ugovorom osiguravajuće društvo uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore.

XII NADZOR

Članak 101.

Nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika u zdravstvenim ustanovama, privatnih zdravstvenih djelatnika obuhvaća:

- unutarnji nadzor, i
- zdravstveno-inspekcijski nadzor.

1. UNUTARNJI NADZOR

Članak 102.

Zdravstvena ustanova je dužna provoditi unutarnji nadzor nad stručnim radom svojih organizacijskih jedinica i zdravstvenih djelatnika.

Za stručni rad zdravstvenih djelatnika, odgovorni su voditelji organizacijskih jedinica.

Za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran je ravnatelj.

Članak 103.

Unutarnji nadzor u pravilu obavljaju zdravstveni djelatnici s dugogodišnjim radnim iskustvom u struci, obično voditelji organizacijskih jedinica.

Unutarnji nadzor provodi se na temelju općeg akta.

Opći akt sadrži način obavljanja nadzora iz stavka 2. ovoga članka, stručnu spremu zdravstvenog djelatnika koji obavlja nadzor i dinamiku obavljanja tog nadzora.

2. ZDRAVSTVENO-INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 104.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva, kao i nadzor nad stručnim radom

zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika, te privatnih zdravstvenih djelatnika, obavlja zdravstvena inspekcija.

Poslove zdravstveno-inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka obavlja županijski zdravstveni inspektor (u daljnjem tekstu: zdravstveni inspektor).

Članak 105.

Poslove zdravstvenog inspekcijskog nadzora obavlja inspektor sukladno članku 136. Federalnog zakona.

Županijski ministar zdravstva, prema potrebi, može imenovati istaknute zdravstvene stručnjake, odnosno zdravstvene ustanove, da obave pojedine stručne radnje, koje su od značaja za obavljanje zdravstveno-inspekcijskog nadzora (ekspertize, stručno-medicinska ispitivanja, analize i sl.), ako za obavljanje tih radnji tijela uprave nemaju stručne, tehničke i druge uvjete.

Članak 106.

Zdravstvena inspekcija osobito:

1. prati i proučava stanje u zdravstvenoj zaštiti i poduzima mjere za kvalitetno obavljanje djelatnosti;
2. potiče i daje prijedloge za unapređivanje rada zdravstvene inspekcije;
3. nadzire zakonitost rada zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti;
4. usklađuje i daje smjernice za rad zdravstvenih inspektora i za provedbu određenih propisa i mjera;
5. nadzire zakonitost akata što ih donose zdravstvene ustanove - sukladno zakonu;
6. pruža pomoć građanima, zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim djelatnicima u provedbi propisa i mjera iz zdravstvene djelatnosti;
7. inicira i organizira konzultacije i dogovore s državnim tijelima, tijelima jedinica lokalne uprave i samouprave, tijelima koje imaju javne ovlasti, te s ustanovama i drugim pravnim osobama i građanima, o pitanjima koja su od interesa za zdravstvenu djelatnost;
8. prati odnos zdravstvenih djelatnika i ostalog osoblja prema bolesniku;
9. obavlja i druge mjere i radnje u cilju preventivnog djelovanja;
10. surađuje s nadležnim komorama, strukovnim udruženjima zdravstvenih djelatnika.

Članak 107.

U obavljanju inspekcijskih poslova, zdravstveni inspektori naročito nadziru:

1. sadržaj i kakvoću pruženih zdravstvenih usluga;
2. način prijema, liječenja i otpuštanja pacijenta;
3. primjenu sredstava i metoda za preventivu, dijagnostiku, terapiju i rehabilitaciju;
4. način propisivanja i izdavanja lijekova;

5. primjenu sredstava i metoda za izradu laboratorijskih analiza i drugih dijagnostičkih metoda, njihove usuglašenosti s odgovarajućim standardima;
6. način vođenja i korištenja odgovarajuće medicinske dokumentacije i evidencije;
7. organizaciju i obavljanje pripravničkog staža i specijalizantskog staža zdravstvenih djelatnika;
8. druga pitanja značajna za utvrđivanje i ocjenjivanje kakvoće rada i način ostvarivanja zdravstvene zaštite.

Članak 108.

U obavljanju inspekcijskih poslova iz članka 107. ovoga Zakona, zdravstveni inspektori imaju pravo i obvezu:

1. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i manjkavosti u određenom roku;
2. zabraniti provedbu mjera i radnji koje su suprotne zakonu, ili provedbenim propisima;
3. zabraniti rad zdravstvenoj ustanovi koja više ne ispunjava uvjete glede prostora, djelatnika i medicinsko-tehničke opreme;
4. zabraniti samostalni rad zdravstvenom djelatniku koji nema položen stručni ispit;
5. zabraniti rad zdravstvenoj ustanovi i zdravstvenom djelatniku koji ne osigurava kakvoću i sadržaj zdravstvenih usluga;
6. narediti dodatno stručno usavršavanje onih zdravstvenih djelatnika za koje se ustanovi da im nedostaje stručnost, a po potrebi i ponavljanje provjere osposobljenosti;
7. zabraniti rad i pokrenuti postupak za oduzimanje odobrenja (licence) za samostalan rad zdravstvenom djelatniku;
8. u dogovoru s ministrom zdravstva, odnosno Županijskim zavodom zdravstvenog osiguranja jednokratno ili višekratno umanjiti sredstva za obavljanje zdravstvene djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone;
9. zabraniti obavljanje zdravstvene djelatnosti u slučaju da se ona obavlja bez odobrenja nadležnog tijela;
10. narediti poduzimanje drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisom.

Ako utvrđeni nedostaci ne budu otklonjeni u određenom roku, zdravstveni inspektori će zabraniti obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Ako zdravstveni inspektori prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora utvrde povredu propisa ili drugih općih akata, a za postupanje u svezi s tim povredama je nadležno neko drugo državno tijelo, dužan je o tomu, bez odlaganja, izvijestiti to nadležno tijelo.

Članak 109.

Zdravstveni inspektor odgovara Županijskom ministru:

1. ako pri nadzoru propusti poduzeti, odnosno narediti mjere koje je po zakonu bio dužan poduzeti, odnosno narediti;

2. ako prekorači svoje zakonske ovlasti;
3. ako ne podnese prijavu, odnosno ne izvijesti nadležna državna tijela o utvrđenim nepravilnostima, odnosno nedostacima.

Članak 110.

Zdravstvena inspekcija dužna je, putem tiska i drugih sredstava javnog informiranja i na drugi pogodan način, izvješćivati javnost o pojavama utvrđenim prilikom inspekcijskog nadzora.

XIII UTVRĐIVANJE UZROKA SMRTI I OBDUKCIJA

Članak 111.

Za svakog se umrlog građanina utvrđuje vrijeme i uzrok smrti.

Uzrok i vrijeme smrti utvrđuje doktor medicine.

Iznimno, vrijeme i uzrok smrti može utvrditi i drugi osposobljeni zdravstveni djelatnik.

Članak 112.

Nadležno općinsko tijelo uprave imenuje potreban broj doktora medicine, odnosno drugih zdravstvenih djelatnika, koji utvrđuju nastup, vrijeme i uzrok smrti građana umrlih izvan zdravstvene ustanove.

Nadležno tijelo nakon imenovanja dostavlja listu imenovanih mrtvozornika sudovima i policijskoj upravi.

Vrijeme i uzrok smrti građana umrlih u zdravstvenoj ustanovi utvrđuje doktor medicine te ustanove.

Članak 113.

Smrtni slučaj, bez odlaganja, dužne su prijaviti osobe koje su živjele u zajednici s umrlim građaninom, srodnici ili susjedi, a ako takvih nema, svaki građanin koji sazna za smrtni slučaj.

Smrtni slučaj prijavljuje se nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno zdravstvenom djelatniku koji obavlja pregled mrtvacu.

Kad osoba koja utvrđuje smrt ustanovi da je smrt nastupila od zarazne bolesti ili kao posljedica nasilja, dužna je o tome odmah izvijestiti općinsko tijelo uprave nadležno za poslove zdravstva, odnosno ovlaštene djelatnike nadležnog tijela unutarnjih poslova.

Članak 114.

Umrli građanin pokopava se nakon što je smrt utvrđena, a u vremenu od 24 do 48 sati od nastupa smrti.

Iznimno, na temelju posebnog odobrenja sanitarnog inspektora, pokop se može obaviti i prije isteka roka od 24 sata, odnosno poslije isteka roka od 48 sati.

Članak 115.

Radi utvrđivanja uzroka smrti provodi se obdukcija tijela umrlog.

Obdukcija se provodi:

1. kada postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena krivičnim djelom ili je u svezi s izvršenjem krivičnog djela;
2. kada je to potrebno radi zaštite zdravlja građana, odnosno kada to zahtijevaju epidemiološki, sanitarni i drugi stručni medicinski razlozi;
3. kada zahtjev za obdukciju postavi obitelj umrlog građanina, i
4. kada je građanin umro u zdravstvenoj ustanovi.

Obdukcija iz stavka 2. točke 2. ovoga članka provodi se na trošak obveznika plaćanja troškova liječenja umrloga građanina.

U ostalim se slučajevima obdukcija provodi na zahtjev i trošak odgovarajućih tijela, ustanova i drugih pravnih osoba, odnosno obitelji umrlog građanina, kada je smrt nastupila izvan zdravstvene ustanove.

Članak 116.

Kad je građanin umro u zdravstvenoj ustanovi ravnatelj na zahtjev osobe iz uže obitelji, odnosno staratelja umrlog građanina, može odlučiti da se obdukcija ne provodi.

Obdukcija se mora provesti:

1. ako se radi o neprirodnoj ili nagloj smrti;
2. ako smrt nastupi tijekom dijagnostičkog ili terapijskog zahvata, i
3. ako to izričito zahtijeva doktor medicine koji je liječio umrlog.

Županijska bolnica vrši obdukciju svih umrlih pacijenata ako to rodbina izričito ne zabranjuje.

XIV KOMORE

Članak 117.

Glede očuvanja zaštite i interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguranja uvjeta za organiziran nastup zdravstvenih djelatnika istih profesionalnih skupina prema državnim tijelima, udruženjima, zdravstvenim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima medicinske opreme, kao i zaštite zdravlja građana, zdravstveni djelatnici, ovisno o stručnom nazivu, obvezatno se udružuju u liječničku komoru, farmaceutsku komoru, komoru medicinskih biokemičara i komoru zdravstvenih tehničara (u daljnjem tekstu: komora), kao strukovna udruženja.

Članak 118.

Komore Županije Posavske mogu se udružiti sa odgovarajućim strukovnim komorama drugih županija.

Komora ima status pravne osobe i upisuje se u registar nadležnog suda.

Komora ima statut kojim se utvrđuje organizacija, djelokrug rada, upravljanje i financiranje komore, članstvo u njoj, prava, obveze i odgovornosti članova komore i uređuju druga pitanja bitna za rad komore.

Županijsko ministarstvo prati rad komore sa stanovišta provedbe zakona i utvrđene politike iz oblasti zdravstva i predlaže odgovarajuće mjere za unapređenje njezina rada.

Članak 119.

Komore obavljaju slijedeće poslove:

1. vode registar svojih članova,
2. prate i nadziru provedbu pravila - kodeksa medicinske etike i deontologije i poduzimaju odgovarajuće mjere u slučaju njihova kršenja;
3. daju mišljenje Županijskom ministru zdravstva o opravdanosti izdavanja, produljivanja ili oduzimanja odobrenja za obavljanje poslova privatne prakse, te početka i prestanka rada zdravstvenih ustanova, uzimajući u obzir utvrđenu mjeru zdravstvene djelatnosti, te stručne i gospodarske interese svojih članova;
4. daju mišljenje na cijenu zdravstvenih usluga za privatnu praksu koja ne ostvaruje prihode putem Županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja;
5. zastupaju interese svojih članova kod sklapanja ugovora s Federalnim zavodom osiguranja i reosiguranja, odnosno Županijskim zavodom zdravstvenog osiguranja i drugim osiguravajućim zavodima;
6. pružaju zaštitu građanima u ostvarivanju prava s obzirom na sadržaj i vrstu zdravstvene usluge koja im se pruža;
7. po službenoj dužnosti izdaju, obnavljaju i oduzimaju odobrenja za samostalnu djelatnost svojih članova;
8. sudjeluju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga;
9. daju stručna mišljenja prilikom pripreme propisa od utjecaja na razvoj zdravstvene struke;
10. organiziraju u suradnji s medicinskim, stomatološkim i farmaceutskim fakultetom, te stručnim medicinskim društvima dodatno usavršavanje za proširenje djelatnosti unutar struke uzimajući u obzir nove dijagnostičko-terapijske metode;
11. propisuju način oglašavanja i način isticanja naziva privatne prakse, i
12. obavljaju i druge poslove propisane ovim Zakonom.

Članak 120.

Komore donose statut kojim se obvezno utvrđuje:

- osnutak, djelokrug i organizacija rada;
- sadržaj, rokovi i načini stručnog usavršavanja članova komore;
- postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja odobrenja za samostalan rad, dobnu granicu do koje se odobrenje za samostalan rad obnavlja, uvjete pod kojima se razmatra obnavljanje odobrenja, te obvezu davanja izvješća Ministru zdravstva, ukoliko kandidat ne udovolji uvjetima za obnavljanje dozvole, te pravila postupanja u svezi s navedenim;

- granice, način i druga pitanja u svezi s ostvarenjem javnih ovlasti iz članka 119. ovoga Zakona;
- razrada načina obavljanja ostalih poslova utvrđenih člankom 119. ovoga Zakona.

XV KAZNENE ODREDBE

Članak 121.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 KM, kaznit će se za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

1. građaninu ometa ili uskraćuje prava iz članka 24. ovoga Zakona;
2. ne osigura hitnu medicinsku pomoć, uključivši hitni prijevoz (članak 35.);
3. ne istakne naziv ugovorne zdravstvene ustanove;
4. ne pribavi suglasnost o osnivanju, proširenju ili promjeni djelatnosti od Županijskog ministra, po prethodno pribavljenom mišljenju Županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja (članak 36. i 39.);
5. započne s radom prije nego što je rješenjem utvrđeno da su ispunjeni uvjeti glede prostora, djelatnika i medicinsko-tehničke opreme (članak 38. stavak 2.);
6. prestane obavljati zdravstvenu djelatnost suprotno odredbi članka 47. Federalnog zakona;
7. ne osigurava kontinuitet zdravstvene zaštite, odnosno ako dopusti da zdravstveni djelatnici napuste radna mjesta dok ne dobiju zamjenu, ako se time dovodi u pitanje sigurnost pružanja zdravstvene zaštite građanima (članak 68. stavak 1. i 7.);
8. ne primi zdravstvene djelatnike na pripravnički staž (članak 81. stavak 4.);
9. onemogućiti zdravstvenom djelatniku stručno usavršavanje (članak 82.);
10. zaključi ugovor sa zdravstvenim djelatnikom visoke stručne spreme koji obavlja privatnu praksu suprotno članku 92. ovoga Zakona;
11. ne provodi unutarnji nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i zdravstvenih djelatnika;
12. ne izvrši naređene mjere iz članka 108. ovoga Zakona, i
13. ne obavijesti nadležni nadzor (članak 116. stavak 2.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 250 do 500 KM i odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. točka 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, i 13. ovoga članka, privatni zdravstveni djelatnik.

Članak 122.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj zdravstvena ustanova i privatni ljekarnički djelatnik ako:

1. obavlja ljekarničku djelatnost izvan ljekarne i spremišta (članak 54.);
2. ne vodi financijsko i materijalno knjigovodstvo (članak 56. stavak 2.);
3. posluje pod nazivom ljekarne, a ne obavlja ljekarničku djelatnost iz članka 53. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250 do 500 KM odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi.

Članak 123.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj privatni zdravstveni djelatnik ako:

1. obavlja privatnu praksu, a ne ispunjava uvjete iz članka 86. i 87. ovoga Zakona;
2. obavlja privatnu praksu bez nadzora doktora medicine i doktora stomatologije (članak 87. stavak 1.);
3. poslove ne obavlja osobno, odnosno ima više od jedne ordinacije, laboratorija ili ljekarne (članak 90. stavak 1.);
4. obavlja skupnu privatnu praksu suprotno članku 91. ovoga Zakona;
5. svojim bolesnicima ne osigurava zamjenu ugovorom s drugim zdravstvenim djelatnikom iste struke, koji obavlja privatnu praksu ili sa zdravstvenom ustanovom (članak 93.);
6. ne postupa sukladno članku 94. ovoga Zakona;
7. privremeno obustavi rad bez rješenja nadležnog tijela (članak 95. stavak 1.);
8. ne postupi po rješenju nadležnog tijela o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse (članak 96. stavak 2.);
9. obavlja privatnu praksu u djelatnosti koja je zabranjena (članak 99.).

Članak 124.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM kaznit će zdravstveni inspektor na licu mjesta, za prekršaj zdravstvenog djelatnika:

1. ako ga zatekne u provedbi mjera i radnji suprotnih zakonu ili provedbenom propisu (članak 108. stavak 1. točka 2.);
2. ako ga zatekne da radi bez položenog stručnog ispita (članak 108. stavak 1. točka 4.);
3. ako ne osigurava kakvoću i sadržaj zdravstvenih usluga (članak 108. stavak 1. točka 5.).

Članak 125.

Novčanom kaznom u iznosu od 50 do 100 KM kaznit će se za prekršaj građanin ako:

1. ne pruži prvu pomoć sukladno svom znanju unesrećenoj ili bolesnoj osobi, odnosno ako joj ne omogući pristup do najbliže zdravstvene ustanove (članak 3. stavak 4.);
2. ne prijavi smrtni slučaj iz članka 113. stavak 1. ovoga Zakona.

XVI OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PROVEDBENIH PROPISA

Članak 126.

Ovlašćuje se Ministar zdravstva da donese provedbene propise o:

1. načinu polaganja stručnog ispita za višu i srednju stručnu spremu zdravstvenog usmjerenja;
2. sadržaju i izgledu uvjerenja o položenom stručnom ispitu;
3. sadržaju i izgledu uvjerenja za samostalan rad (članak 80.).
4. uvjetima rada zdravstvenih djelatnika u javnim zdravstvenim ustanovama izvan punog radnog vremena (članak 70. stavak 3.).

Ministar je dužan propise iz stavka 1. ovog Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 127.

Ovlašćuje se Ministar zdravstva da donese naputak o početku, završetku i rasporedu radnog vremena.

Ministarstvo je dužno donijeti naputak iz stavka 1. ovoga članka u roku od tri mjeseca po stupanju na snagu ovoga Zakona.

Članak 128.

Ovlašćuje se nadležna komora da donese provedbene propise o:

1. sadržaju, rokovima i postupku stručnog usavršavanja i provjere stručnosti (članak 11. stavak 3. Federalnog zakona);
2. uvjetima stručnog usavršavanja za proširenje djelatnosti (članak 118. stavak 3. Federalnog zakona);
3. ponašanju privatnih zdravstvenih djelatnika (članak 129. stavak 2. točka 6. Federalnog zakona).

Nadležna komora dužna je propise iz stavka 1. ovoga članka donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

XVII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 129.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, društvena imovina nad kojom zdravstvene ustanove ostvaruju pravo korištenja zadržavaju ova prava do zakonskog reguliranja ove oblasti, sukladno odluci osnivača, sa svim pravima i obvezama glede imovine i djelatnika.

Članak 130.

Osnivač zdravstvene ustanove u primarnoj zdravstvenoj zaštiti može prodati, odnosno dati u zakup kapacitet ili dio kapaciteta zdravstvene ustanove primarne zaštite sukladno ovom Zakonu, uz prethodno pribavljenu suglasnost Županijskog ministarstva.

Članak 131.

Postojeće zdravstvene ustanove dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje s odredbama

ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do uspostave instituta obiteljskog liječnika poslove primarne zdravstvene zaštite obavljaju domovi zdravlja sukladno ovom Zakonu.

Postojeće zdravstvene ustanove hitne medicinske pomoći nastavljaju s radom do organizacije ove djelatnosti sukladno ovom Zakonu.

Članak 132.

Do donošenja mreže zdravstvene djelatnosti postojeće zdravstvene ustanove nastavljaju rad u postojećoj mreži.

Članak 133.

Osnivači zdravstvenih ustanova dužni su imenovati upravna vijeća u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Upravno vijeće dužno je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona:

- imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja, koji će obavljati ravnateljske poslove do usklađivanja iz članka 132. ovoga Zakona,
- donijeti statut zdravstvene ustanove.

Članak 134.

Osobe imenovane za obavljanje pregleda umrlih izvan zdravstvene ustanove, od općinskog tijela nadležnog za poslove zdravstva, nastavljaju s radom do imenovanja potrebnog broja doktora medicine, odnosno drugih zdravstvenih djelatnika iz članka 112. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 135.

Liječnička komora, farmaceutska komora, komora medicinskih biokemičara, komora zdravstvenih tehničara, osnovat će se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Zdravstvene ustanove, gospodarska društva i druge pravne osobe dostavljaju podatke nadležnoj komori o zdravstvenim djelatnicima, odnosno zdravstvenim suradnicima i njihovu radu, koji su nadležnoj komori potrebni za obavljanje svojih zadataka.

Članak 136.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u "Narodnim novinama Županije Posavske".

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA POSAVSKA

Skupština
Broj: 01-02-167/03
Domaljevac, 28.11.2003. god.

Predsjednik Skupštine
Mijo Matanović, dipl. ing. v.r.